

Gäldenär i företagssaneringsförfarande

Delegationen för konkursärenden

Bilaga till rekommendation 19

12.3.2024

INNEHÅLL

1.	INLEDNING	3
2.	RÄTTSVERKAN AV INLETT FÖRFARANDE.....	3
3.	FÖRETAGSSANERING I ETT NÖTSKAL.....	4
4.	INLEDANDE SAMTAL.....	5
5.	BETALNINGSFÖRBUD FÖR SANERINGSSKULDER OCH BETALNING AV NYA SKULDER.....	6
6.	UTREDARE	6
7.	BORGENÄRSDELEGATION	7
8.	GÄLDENÄRENS SKYLDIGHET ATT LÄMNA UPPGIFTER OCH ATT SAMARBETA	8
9.	UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV AFFÄRSVERKSAMHET	9
10.	BESTÄMMANDERÄTTEN FÖR EN GÄLDENÄR OCH BEGRÄNSNINGAR AV DEN	10
11.	GÄLDENÄRENS AVTAL.....	11
12.	RÄTTEGÅNGAR	12
13.	KOSTNADER FÖR FÖRETAGSSANERINGEN	13
14.	AVBRYTANDE AV SANERINGSFÖRFARANDE.....	14
15.	SANERINGSPROGRAM.....	15

16.	BEHANDLING AV FÖRSLAGET TILL SANERINGSPROGRAM OCH FASTSTÄLLANDE AV SANERINGSPROGRAMMET	16
17.	ÄNDRINGSSÖKANDE	18

1. Inledning

Den här broschyren innehåller information till gäldenären i företagssaneringsförfarandet om ett sådant företagssaneringsförfarande som har en utredare. Med saneringsförfarande avses perioden mellan domstolens beslut att ett saneringsförfarande inleds och fastställandet av saneringsprogrammet. Avsikten är att utredaren ger den här broschyren till gäldenären när företagssaneringsförfarandet inleds.

2. Rättsverkan av inlett förfarande

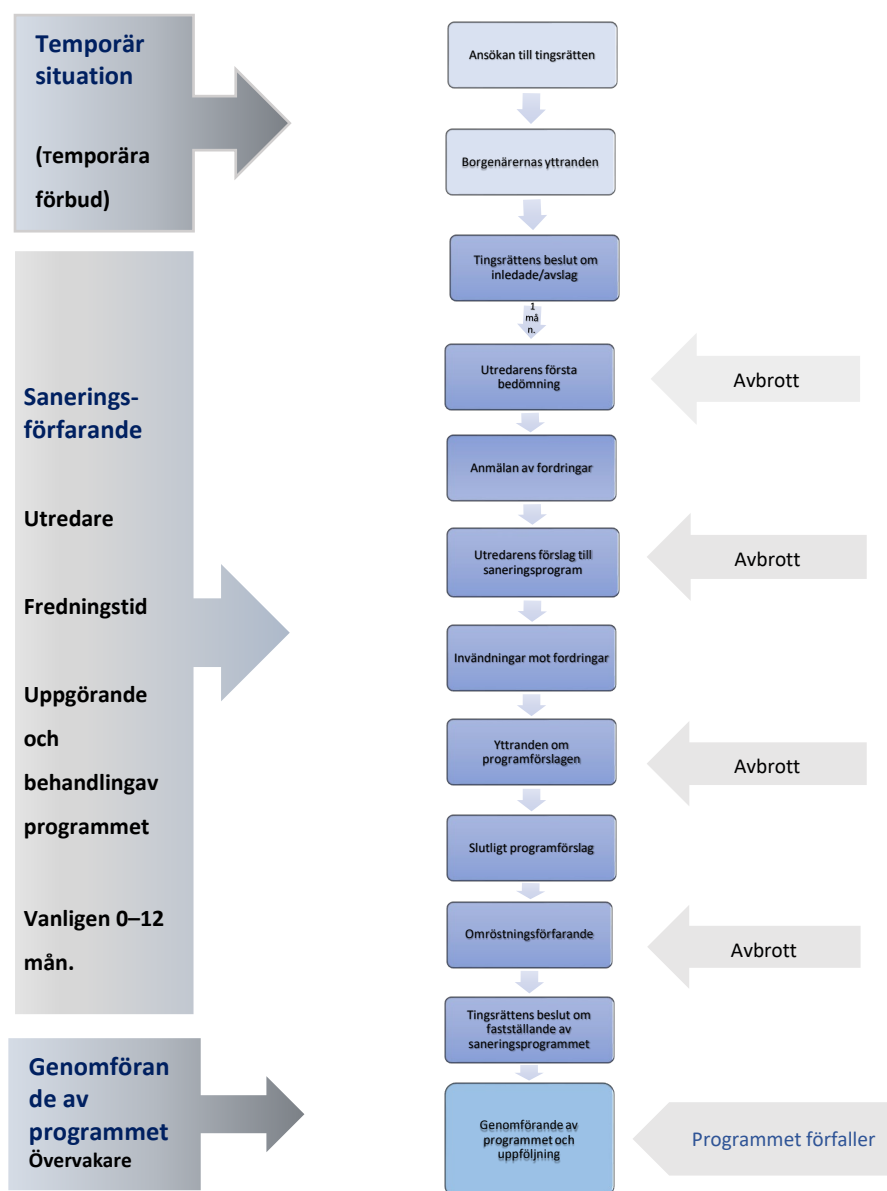
Den så kallade fredningstiden, då ett förbud mot att betala och ställa säkerhet för, driva in samt utmäta och verkställa saneringsskuld träder i kraft, börjar med beslutet om att inleda ett normalt saneringsförfarande. Domstolen kan ha förordnat tillfälliga förbud redan innan förfarandet inleds. Syftet med fredningstiden, som följer efter inledandet av saneringsförfarandet, är att säkerställa att saneringsåtgärderna jämte skuldarrangemang kan förberedas utan att någon av borgenärerna med indrivnings- eller andra åtgärder kan försvaga förutsättningarna för sanering.

I tidigt saneringsförfarande kan förbud mot betalning, indrivningsförbud och övriga förbud inte tillämpas automatiskt med stöd av lagen, utan för detta krävs ett domstolsbeslut. I början kan förbud meddelas för endast tre månader. Tiden kan förlängas, men förbuden kan vara i kraft högst 12 månader. Se närmare avsnitt 5 om förbuden.

I allmänhet förordnar domstolen en utredare i beslutet om inledande av saneringsförfarande. Trots att ett saneringsförfarande inleds och en utredare förordnas, har gäldenären fortfarande rätt att bestämma om bolagets verksamhet och ansvar för att bedriva affärsverksamheten. Såvida inte annat föreskrivits eller förordnats, utövar gäldenären självständig bestämmanderätt i ärenden som hör till bolagets sedvanliga affärsverksamhet och gäldenären kan företa rättshandlingar som hör till denna sedvanliga verksamhet. Gäldenären får företa rättshandlingar som avviker från den sedvanliga affärsverksamheten eller som är vittgående enbart med

samtycke av utredaren. (Se närmare avsnitt 10 om begränsningarna i gäldenärens bestämmanderätt).

3. Företagssanering i ett nötskal

Om företagssaneringen genomförs enligt den modell för påskyndat saneringsförfarande som finns i delegationen för konkursärendens rekommendation nr 17 är saneringsprocessen betydligt kortare än vad som beskrivits i schemat. För ett

påskyndat saneringsförfarande krävs det att en betydande majoritet av borgenärerna förordnar företagssaneringen och fastställandet av programmet.

4. Inledande samtal

I allmänhet är det skäl för gäldenären och utredaren att föra ett inledande samtal, där åtminstone följande omständigheter behandlas:

- Företagets ägarförhållanden och närståendekrets
- Gäldenärens ekonomiska situation
- De uppgifter och handlingar som är nödvändiga för att utreda den ekonomiska situationen och de beräkningar och planer som ska uppgöras
- Principer som ska följas vid betalningen av skulder (sanerings-/nya skulder och skillnader mellan dessa)
- Förbud mot betalning av skulder och undantag till dessa
- Begränsningar av gäldenärens bestämmanderätt
- Gäldenärens skyldighet att lämna uppgifter och att samarbeta och praxis för hur uppgifterna ska lämnas
- Saneringsförfarandets förlopp och tidsplan
- Preliminära synpunkter på saneringsåtgärderna för företaget
- Behovet att ge information om att saneringsförfarandet börjat och att verksamheten fortsätter till kunder, varuleverantörer eller andra intressentgrupper och den som sköter informationen.
- Tidsplanen för nödvändiga tilläggsutredningar
- En utredning över utredarens arvode och övriga saneringskostnader och beräkningsprinciperna

Det rekommenderas att en promemoria eller ett protokoll över det inledande samtalet görs upp och överlämnas till gäldenären.

5. Betalningsförbud för saneringsskulder och betalning av nya skulder

Under fredningstiden får gäldenären inte betala saneringsskuld. Med saneringsskuld avses alla gäldenärsskulder vars grund uppkommit före den dag då ansökan anhängiggjorts.

De skulder som uppkommer efter det datum då ansökan anhängiggjorts ska å sin sida betalas normalt då de förfaller. Dessa nya skulder omfattas inte av rättsverkningarna av saneringsförfarandet, såsom betalnings- och indrivningsförbudet. Gäldenärens oförmåga att betala skulder som uppkommer efter att förfarandet inletts utgör enligt FSL 4 c § och 7 § ett sådant hinder som kan leda till att förfarandet avbryts.

En betalning som gjorts i strid med betalningsförbudet ska återbetalas. Återbetalningsskyldigheten är ovillkorlig. För återbetalningsskyldighetens del saknar det alltså betydelse exempelvis att mottagaren av betalningen handlat i god tro eller det varit fråga om en sedvanlig betalning.

Vissa undantag har fastställts för betalningsförbudet (FSL 14 c § och 18 §). De undantag till betalningsförbudet som vanligen blir tillämpliga är betalning av ränta på säkerhetsskuld, betalning av löner och semesterlöner till arbetstagare, betalning av mindre skulder genom beslut av utredaren samt bibehållande av betalningsrörelsekonto med kredit.

För gäldenären är det skäl att diskutera frågan med utredaren, om gäldenären är osäker på om det gäller en ny skuld eller masskuld.

6. Utredare

Utredarens viktigaste enskilda uppgift är att utarbeta ett förslag till saneringsprogram.

Innan saneringsprogrammet upprättas ska utredaren sätta sig in i gäldenärsföretagets verksamhet, utreda företagets ekonomiska situation och utvärdera orsakerna till de ekonomiska svårigheterna och företagets livsduglighet.

Utredaren ska inom en månad från det att saneringsförfarandet inleddes ge borgenärerna och gäldenären utredarens första bedömning, som innehåller väsentliga och i förhållande till ansökan nya eller avvikande uppgifter om gäldenärens ekonomiska situation och orsakerna till de ekonomiska svårigheterna samt en bedömning av företagsverksamhetens livsduglighet och av saneringsmetoder samt av omständigheter som är av betydelse för ett fortsatt förfarande (FSL 11 §).

Utredaren följer och övervakar företagsverksamheten och hen har omfattande rätt att få information om företagsverksamheten och rätt att delta i möten för företagets organ. Utredaren ska meddelas kallelse till möten som organ håller. Samtycke av utredaren förutsätts för vissa betydande åtgärder.

Observeras bör att utredarens roll inte är att verka som ombud för gäldenärsbolaget, utan att åstadkomma ett saneringsprogram som borgenärerna kan godkänna och domstolen fastställa. Utredaren bevakar borgenärernas intressen och de ska godkänna saneringsprogrammet med tillräcklig kvalificerad majoritet.

Utredaren har rätt att anlita sakkunniga när hen fullgör sitt uppdrag. Gäldenären ansvarar för de kostnader som uppstår när sakkunniga anlitas.

Utredarens uppgift pågår i regel fram till fastställandet av saneringsprogrammet, såvida inte saneringsprogrammet upphört före detta.

7. Borgenärsdelegation

I början av eller under saneringsförfarandet kan domstolen tillsätta en borgenärsdelegation, som biträder utredaren i hans uppdrag. Borgenärsdelegationen är ett rådgivande organ, som består av olika borgenärsgrupper. Borgenärsdelegationen fastställer utredarens arvode. Om en borgenärsdelegation inte tillsatts, fastställer domstolen utredarens arvode. Huruvida en borgenärsdelegation tillsätts beror på antalet borgenärer och om borgenärerna eller någon av dem anser det vara nödvändigt att kräva en borgenärsdelegation.

8. Gälldenärens skyldighet att lämna uppgifter och att samarbeta

Samarbete mellan gälldenären och utredaren är en förutsättning för framgångsrik företagssanering. Gälldenären ska aktivt sträva efter att tillgängliggöra sin kunskap och erfarenhet av företagsverksamheten för utredaren och ge sina synpunkter på genomförbara saneringsåtgärder i företaget. Det är också viktigt att gälldenären klarar av att ge tillförlitlig ekonomisk information och realistiska prognoser åt utredaren.

En gälldenär omfattas av en omfattande skyldighet att lämna uppgifter i ett saneringsförfarande (se FSL 13 §). Den omfattar alla uppgifter om gälldenärens verksamhet, vilka kan vara av betydelse för de beslut som ska fattas under förfarandet, utredningar över gälldenärens ekonomiska situation eller verksamhet eller för uppgörandet av saneringsprogrammet.

Gälldenären är också i övrigt skyldig att medverka till att utredaren och borgenärsdelegationen kan sköta sin uppgift på behörigt sätt och att saneringsförfarandet kan slutföras i behörig ordning (se FSL 13 § 2 mom.). Gälldenären är bland annat skyldig att ge utredaren tillträde till lokaliteter som är i gälldenärens besittning och att ge utredaren möjlighet att granska och komma i besittning av gälldenärsföretagets företagshandlingar och företagsdatafiler (se FSL 9 § 1 mom.).

När gälldenären är en sammanslutning, gäller skyldigheten att lämna uppgifter och samarbeta för sammanslutningens styrelseledamöter, verkställande direktören och

personer med personligt ansvar för sammanslutningens förbindelser. Skyldigheten gäller också för personal som är anställd hos gäldenären i ärenden som gäller gäldenärens arbetsuppgifter (se FSL 13 § 3 mom.). Gäldenären är skyldig att lämna domstolen, utredaren och borgenärsdelegationen de uppgifter som de kräver om omständigheter som kan vara av betydelse för saneringsförfarandet och saneringsprogrammet (FSL 13 §).

Det är också skäl att komma överens med utredaren vilka uppgifter gäldenären lämnar till utredaren på eget initiativ och med vilken tidtabell.

Om gäldenären försummar sin skyldighet att lämna uppgifter och att samarbeta, kan domstolen vid vite förplikta hen att fullgöra den inom utsatt tid (FSL 82 §).⁷

9. Uppföljning och rapportering av affärsverksamhet

Utredaren och gäldenären bör genast i början av saneringsförfarandet avtala om regelbunden uppföljning av den ekonomiska situationen. Med uppföljning av den ekonomiska situationen avses uppföljning av både finansieringen och företagsverksamhetens lönsamhet. Ekonomiförvaltningen och dess rapporteringssystem ska klara av att producera tillförlitlig och aktuell information om gäldenärens ekonomiska situation och gäldenären ska fortlöpande informera utredaren om verksamhetens ekonomiska utveckling.

I bokföringen bör nya skulder skiljas åt för att underlätta hanteringen och uppföljningen av skulder med olika ställning. Det är synnerligen viktigt att saneringsskulderna följs upp kontinuerligt tillsammans med utredaren och bokföraren.

Ett mellanbokslut, ur vilket mycket sådan information som är nödvändig för att genomföra företagssaneringen fås, ska upprättas för tidpunkten när förfarandet inleds. Om inte utredaren anser annat behöver mellanbokslutet inte vara reviderat. Från mellanbokslutet fås till exempel siffror för konkursjämförelseberäkningen och

information för att fastställa säkerheten för eventuella företagsinteckningsskulder. Därtill är det möjligt att via mellanbokslutet granska saneringsskuldena och eventuella kvittningar.

Såvida den plan som bifogats ansökan om sanering inte uppfyller kraven ska gäldenären i början av saneringsförfarandet upprätta en verksamhetsplan som innehåller genomförbara åtgärder. I början av saneringsförfarandet är det dessutom ofta motiverat att göra upp en kassaflödeskalkyl för exempelvis ett halvt år och en budget för en med utredaren avtalad tidsperiod.

Utgångspunkten kan anses vara att bokföringsrapporterna på eget initiativ ska överlämnas till utredaren månatligen (åtminstone resultaträkningen och balansräkningen). Det finns skäl att alltid upprätta den månatliga bokföringen inom 1–2 veckor från månadens sista dag, eftersom miniminivån i bokföringslagen inte är tillräcklig för att generera rapporter i rätt tid i saneringsförfarandet.

I början av saneringsförfarandet görs ofta en särskild granskning av gäldenärens konton och verksamhet. Affärsekonomiska utredningar och beräkningar, beskattningsrelaterade frågor och utredning av juridiska specialfrågor kan därtill kräva att en sakkunnig anlitas. Det kan också vara skäl att anlita en sakkunnig för exempelvis planering och genomförande av saneringen av gäldenärens verksamhet eller för inhämtning av branschkunskaper. Det är också möjligt att det är nödvändigt att inhämta en extern värdering av betydande egendom hos gäldenären för att fastställa värdet på säkerheten och för konkursjämförelsen.

10. Bestämmanderätten för en gäldenär och begränsningar av den

Trots att ett saneringsförfarande inleds, har gäldenären fortfarande rätt att bestämma om bolagets verksamhet och ansvaret för att bedriva affärsverksamheten.

Såvida inte annat föreskrivits eller förordnats, utövar gäldenären självständig bestämmanderätt i ärenden som hör till bolagets sedvanliga affärsverksamhet.

Gäldenären får företa rättshandlingar som avviker från den sedvanliga affärsverksamheten eller som har vittgående följder enbart med utredarens samtycke (FSL 29 §).

Utredaren har inte behörighet att företa rättshandlingar för gäldenärens räkning, det vill säga att det utan medverkan av gäldenären inte är möjligt att företa rättshandlingar som binder gäldenären.

För betydande rättshandlingars del är det skäl för gäldenären att ta kontakt med utredaren även om en rättshandling enligt gäldenären inte är ovanlig eller vittgående. Det är skäl att diskutera begränsningarna av gäldenärens bestämmanderätt med utredaren i början av och under saneringsförfarandet. Rekommendationen är att skriftligt samtycke inhämtas av utredaren innan sådana åtgärder vidtas.

11. Gäldenärens avtal

Inledande av saneringsförfarandet påverkar i regel inte de avtal som gäldenären redan ingått, såvida inte annat föreskrivits. Om saneringsgäldenären i sin helhet eller partiellt försummat en avtalsprestation då förfarandet börjar, och avtalet inte är sedvanligt med tanke på gäldenärens verksamhet, har utredaren rätt att välja om gäldenären ska hållas kvar i avtalet. Om avtalet är sedvanligt med tanke på gäldenärens verksamhet, har utredaren inte en sådan valmöjlighet.

Ett avtal som gäller tillsvidare eller för viss tid och som uppgjorts innan förfarandet inleds, med vilket gäldenären förbundit sig till att på upprepat sätt eller kontinuerligt utföra en annan prestation än en penningprestation, kan med samtycke av utredaren sägas upp från och med det att saneringsprogrammet fastställts, om uppsägning är nödvändig för att trygga förutsättningarna för att genomföra programmet.

Gäldenären har under tiden för saneringsförfarandet rätt att säga upp ett hyres- eller leasingavtal med en uppsägningstid på två månader.

En ersättning som ska betalas för att säga upp eller häva ett avtal utgör saneringssskuld för gäldenären.

Det finns bestämmelser om uppsägning av arbetsavtal i samband med ett saneringsförfarande i 7 kap. 7 § i arbetsavtalslagen. En gäldenär kan säga upp ett arbetsavtal med en uppsägningstid på två månader utifrån de förutsättningar som nämns i paragrafen. Arbetstagarens egen uppsägningstid är 14 dagar i samband med ett saneringsförfarande. Vid uppsägning av anställda ska bestämmelserna om samarbetsförfarande följas.

Avtalsvillkor och övriga åtgärder som vidtagits för eventuell företagssanering är ogiltiga (FSL 14 e §, 15 §).

12. Rättegångar

Såvida utredaren inte fattar beslut om att föra gäldenärens talan, är det när saneringsförfarandet inletts fortfarande gäldenären som för sin talan i en pågående rättegång eller en rättegång som inleds efter det att saneringsförfarandet inletts eller i ett annat därmed jämförbart förfarande. Utredaren kan även själv initiera en rättegång för gäldenärens räkning. Under saneringsförfarandet har utredaren rätt att ta emot en delgivning utöver de personer som normalt har rätt att ta emot en delgivning för gäldenärens räkning.

Återvinning för gäldenärsföretagets räkning kan yrkas av utredaren eller en borgenär, men inte av gäldenären (se FSL 35 §). Med återvinning avses återgång av sådana betalningar eller andra rättshandlingar som skadar borgenärerna eller inkränktar på likabehandlingen av borgenärerna. Utredaren ska ta reda på eventuella återvinningsgrunder. Utredaren ska informera gäldenären om sin avsikt att väcka

återvinningstalan för gäldenärens räkning och vid behov ge denne möjlighet till intervention.

Utredaren kan i stället för en borgenär driva en återvinningstalan som borgenären väckt.

Återvinningstalan ska väckas inom ett år från det att förfarandet inleddes. Utredaren får dock väcka talan även inom tre månader från det grunden för återvinningen blev eller borde ha blivit känd för utredaren. (FSL 36 och 37 §).

13. Kostnader för företagssaneringen

De kostnader som uppstår efter ansökan om företagssanering utgörs av utredarens arvode, kostnader för anlitan av sakkunniga, kostnader för särskild granskning, domstolsavgifter, övervakarens arvode och andra eventuella kostnader. Till och med vid företagssanering av småskalig företagsverksamhet uppgår kostnaderna ofta till minst tiotusen euro. Det är bra att vara medveten om detta eftersom en av grunderna för avbrytande av saneringsförfarandet är att gäldenären inte är förmögen att täcka kostnaderna för saneringsförfarandet.

Av utredaren har gäldenären genast i början av förfarandet rätt att få uppgift om hens arvodesgrund och en uppskattning av de totala kostnaderna för saneringsförfarandet. Utredaren ska lägga fram en ny uppskattning, om det senare finns tecken på att kostnaderna kommer att överstiga den ursprungliga uppskattningen.

Utredarens arvode ska betalas ur gäldenärens tillgångar. Arvodet ska vara skäligt. Borgenärsdelegationen fastställer utredarens arvode och kostnadsersättningar. Om det inte finns en borgenärsdelegation, fastställer domstolen utredarens arvode. Gäldenären kan klandra borgenärsdelegationens beslut och på så sätt låta domstolen avgöra det. Yrkandet ska anhängiggöras inom 14 dagar från det att gäldenären fick information om borgenärsdelegationens beslut, dock senast inom en månad från det att beslutet fattades.

Om utredarens så yrkar kan arvodet betalas som delprestationer. I praktiken kommer man ofta överens om förskottsfakturering. Gälldenären och utredaren bör separat komma överens om förskottsfaktureringen. I så fall förfaller inte en stor faktura för betalning på en gång för gälldenären, och utredarna får en ersättning för sitt arbete inom rimlig tid och utan orimlig kreditförlustrisk. Den första förskottsfakturan sänds ofta genast efter det att förfarandet inletts. Det normala är att förskottsfaktureringen sker månatligen.

Eftersom gälldenären står för kostnaderna är det skäl att utredaren och gälldenären redan i början av saneringsförfarandet förhandlar om de principer som ska iakttas vid anlitan av sakkunnighjälp och betalning av arvoden. Utredaren ska ge gälldenären uppgifter om uppdrag som överlämnats till sakkunniga och de uppskattade kostnaderna för dessa.

I anknytning till granskningen av gälldenärens verksamhet ska utredaren informera gälldenären om behovet av granskning och ge en uppskattning av kostnaderna för granskningen.

14. Avbrytande av saneringsförfarande

Om ett i lagen avsett hinder uppkommer, kan det förordnas att det normala saneringsförfarandet ska upphöra (se FSL 7 §):

1. gälldenären är insolvent och det är sannolikt att situationen inte kan åtgärdas med hjälp av saneringsprogrammet på ett hållbart sätt
2. det är sannolikt att gälldenären inte förmår betala kostnaderna för förfarandet eller skulder som uppkommer efter att förfarandet inletts
3. det finns grundad anledning att anta att det huvudsakliga syftet med ansökan är att förhindra borgenärens indrivningsåtgärder eller att på något annat sätt kränka borgenärens eller gälldenärens rättigheter
4. det finns grundad anledning att anta att det inte finns förutsättningar för att få till stånd eller fastställa ett saneringsprogram

5. det finns väsentliga brister eller fel i gäldenärens bokföring
6. kriminell verksamhet av en företrädare för gäldenären eller misstanke om sådan förekommer.

Av de ovan listade grunderna tillämpas inte grunderna 3, 4 och 6 för avbrytande i ett tidigt saneringsförfarande och gäldenärens insolvens utgör en grund för avbrott (se FSL 4 c §).

För en framgångsrik sanering är det viktigt att den saneringsdugliga företagsverksamheten fortsätter som normalt i den utsträckning det är möjligt efter att saneringsförfarandet har påbörjats. Detta kan tala för anskaffning av ny kreditfinansiering. På grund av prioriteringen av de skulder som uppkommit under förfarandet kan en betydande ökning av nya skulder å sin sida äventyra saneringsborgenärernas ställning. Följaktligen får de inte bli för stora i förhållande till gäldenärens likviditet och betalningsförmåga.

Utredaren, en borgenär eller gäldenären kan hos tingsrätten kräva att förfarandet avbryts, när det uppkommer en grund för avbrott. Om man inte inom rimlig tid klarar av att avlägsna grunden för avbrytande, är utredaren tvungen att lämna in en ansökan om avbrott.

15. Saneringsprogram

Ett saneringsprogram är en helhetslösning för sanering av gäldenärens företagsverksamhet.

I lagen om företagssanering framgår allmänt vilka utredningar som saneringsprogrammet ska innehålla och vilka frågor programmet ska reglera (FSL 39 §). Lagen om företagssanering definierar inte de affärsekonomiska åtgärder som saneringen förutsätter, utan de bestäms från fall till fall.

Saneringsprogrammet innehåller bestämmelser om åtgärder som syftar till att fortsätta, ändra eller avsluta gäldenärens verksamhet. Dessutom innehåller programmet skuldsaneringar, som har som syfte att åtgärda företagets verksamhetsförutsättningar. Metoder som hör till skuldarrangemang omfattar till exempel ändring av tidtabellen för betalning och sänkning av skuldbeloppet. En viktig del av saneringsprogrammet är det betalningsprogram som gäller skuldbetalning och skuldarrangemang, som i sig är en verkställighetsgrund.

Den betalning som enligt programmet ska tillfalla borgenären vid en sanering inte får vara mindre än vad borgenären skulle få i gäldenärens konkurs. Säkerhetsskulder intar en särskild ställning genom att skuldbeloppet inte kan sänkas till de delar som den täcks av säkerhetens värde (FSL 45 §).

Saneringsprogrammet innehåller i typfallet villkor som gäller gäldenärens åtgärder. Sådana villkor kan vara bland annat villkor som gäller ledningens arvoden, olika personalarrangemang och krav på extra kapital. Ofta har också återbetalning av lån som delägarna lyft utgjort en förutsättning för fastställande av ett saneringsprogram.

För andra saneringsåtgärder än skuldarrangemang är det typiskt att de på ett eller annat sätt förutsätter åtgärder av gäldenärsföretagets organ eller ägare eller medverkan av alla dessa. Ofta fastställs förutsättningarna för dessa saneringsåtgärder enligt den övriga lagstiftningen (t.ex. enligt de bolags-, arbets- eller avtalsrättsliga bestämmelserna).

I saneringsprogrammet är det möjligt att förordna olika grunder för när regleringen av skulderna eller programmet förfaller (se FSL 64 och 65 §).

En checklista för att upprätta ett saneringsprogram finns på webbplatsen för [Företagarens ekonomihjälp](#).

16. Behandling av förslaget till saneringsprogram och fastställande av saneringsprogrammet

Utredaren ska upprätta ett förslag till saneringsprogram senast den i inledningsbeslutet utsatta dagen och ge gäldenären och borgenärerna programförslaget för kännedom. Utöver det programförslag som utredaren upprättar har också gäldenären och borgenärerna möjlighet att upprätta ett programförslag. Det är dock ofta ändamålsenligt att utredaren och gäldenären strävar efter att upprätta ett programförslag som är lämpligt för båda, vilket betyder att inga extra resurser behöver användas för upprättande av konkurrerande förslag.

Såsom borgenärerna har också gäldenären rätt att komma med invändningar mot grunden för och beloppet på fordringar som ingår i programförslaget. De invändningar som gäller saneringsskulderna ska anmälas skriftligen till utredaren inom den av domstolen utsatta tidsfristen. Utredaren kan också göra invändningar för gäldenärens räkning. Om gäldenären anser att någon fordran felaktigt upptagits i programförslaget, är det ofta ändamålsenligt för gäldenären att först kontakta utredaren.

Efter det att parterna har framställt invändningar mot de fordringar som upptagits i programförslaget, ska borgenärerna och gäldenären inom den av domstolen uppsatta tidsfristen presentera sina yttranden om programförslaget till utredaren.

I sitt yttrande bör gäldenären meddela om gäldenären är beredd att iaktta det föreslagna programmet, eftersom gäldenärens uppfattning om programmet och att gäldenären förbinder sig att iaktta det väsentligt påverkar programmets genomförbarhet. I sitt yttrande kan gäldenären också lyfta fram omständigheter som kan utgöra ett hinder för fastställande av det föreslagna programmet.

När domstolen har fått ett slutligt programförslag, som uppfyller de lagstadgade kraven, delar den upp borgenärerna i grupper för omröstning. Därefter meddelar borgenärerna skriftligen utredaren om de godkänner eller förkastar programförslaget (röst). Utredaren gör upp en omröstningsutredning över rösterna och resultaten av omröstningen och lämnar in omröstningeutredningen till domstolen.

Efter att ha fått omröstningsutredningen kan domstolen, om det anses nödvändigt, ge dem som har del i saken tillfälle att inom utsatt tid avge ett skriftligt yttrande om utredningen samt om de arrangemang som gäller uppföljningen av programmet.

I praktiken godkänns saneringsprogrammet i allmänhet med de förutsättningar som föreskrivs i lagen, med samtycke av majoriteten av borgenärsgруппerna och i vissa situationer av majoriteten av en borgenärsgрупп.

Om saneringsprogramförslaget har fått tillräckligt stöd för att kunna godkännas, fattar domstolen beslut om fastställande av ett saneringsprogram. Innehållet i det av domstolen fastställda programmet ersätter saneringsskulderens tidigare villkor. Betalningsprogrammet i ett saneringsprogram som fastställts av en domstol duger vid behov som sådant som verkställighetsgrund för borgenären på samma sätt som en dom som förpliktar till en prestation (FSL 60 §).

Saneringsförfarandet och utredarens uppdrag upphör i och med att programmet fastställs. Galdenären ansvarar för att programmet, som ofta fortsätter i flera år, genomförs. För uppföljningen av genomförandet av saneringsprogrammet är det möjligt att förordna en övervakare, som för borgenärernas räkning övervakar genomförandet av programmet.

17. Ändringssökande

Galdenären får söka ändring i ett domstolsbeslut i ett ärende som gäller saneringsförfarande eller saneringsprogram, om inte detta särskilt har förbjudits eller det är fråga om ett avgörande som gäller behandlingen av ärendet.

Trots besvär ska det fastställda saneringsprogrammet iakttas, såvida den domstol där ärendet till följd av sökande av ändring är anhängigt inte förordnar något annat.